

Chceme si koupit štěňátko. Kdy a proti jakým chorobám ho máme nechat očkovat?

V České republice očkujeme psy nejčastěji proti psince, parvoviróze, infekční laryngotracheitidě, parainfluenze, hepatitidě, leptospiróze a vzteklině. V chovech s opakujícím se průjmovým onemocněním je doporučitelné očkovat i koronavirozu. I štěňata jako ostatní savci přijímají pasivně protilátky od své matky. Část jich přestupuje do těla plodu již v době březosti přes placentu ostatní jsou obsaženy v mateřském mléce a prostupují přes střevní sliznici při sání několik desítek hodin po porodu. Aby se tak stalo, měla by být i fena s dostatečným odstupem před nakrytím očkována a její organismus stihl vytvořit dostatek protilátek. Štěně po porodu musí co nejdříve nasát dostatečné množství tzv. kolostra, mateřské mléko bohaté na protilátky, protože s věkem štěněte rychle klesá jejich vstřebatelnost přes střevní sliznici a po 72 hod. po porodu pro ně začíná být zcela neprostupná. Kolostrální protilátky chrání štěně před vznikem celkové infekce hlavně krátce po porodu. I později obsahuje mateřské mléko ochranné látky, ale ty už zůstávají pouze na sliznici a chrání např. střevo před průjmovým onemocněním, tzn. zajišťují tzv. slizniční imunitu štěněte. Mláďata, kterým při porodu umře matka a nesají kolostrum a mateřské mléko, jsou chráněna protilátkami přijatými přes placentu max. 4 týdny. To je třeba zohlednit při určování začátku vakcinace. Hladina kolostrálních protilátek pomalu klesá a tím se snižuje i chráněnost štěněte proti infekčním onemocněním. Očkování je třeba zahájit až v době, kdy hladina mateřských protilátek je dostatečně nízká, aby tyto nevyvázaly očkovací látku a tělo štěněte vytvořilo vlastní protilátky. Pokles protilátek přijatých od matky, je individuální a pro různé choroby odlišný. Je závislý hlavně na imunitě matky, době přijetí kolostra, jeho kvalitě a množství. Při snížení hladiny protilátek ale dochází i ke snížení chráněnosti štěněte proti infekcím a vzniká tzv. imunitní okno. To je doba, kdy hladina mateřských protilátek klesla natolik, že už organismus nechrání, ale je jich stále dost na to, aby vyvázaly vakcínu. Jedná se zhruba o dva až tři týdny. Očkování bychom měli zahájit ke konci tohoto období. To však nedokážeme u každého štěněte přesně určit, proto je stanoveno tzv. vakcinační schéma, což je vlastně program vakcinace, jejímž cílem je vytvoření vlastních protilátek, tzn. vznik aktivní imunity. Očkovat lze od šestého týdne věku. V této době je už možný vznik vlastních protilátek, ale hladina těch mateřských stále vyvazuje část vakcíny. Při očkování až v osmém týdnu věku má štěně také ještě část pasivní imunity, ale vlastní tvorba protilátek po očkování je skoro třikrát vyšší než v šestém týdnu. Proto je optimální začít očkování u zdravého štěněte až v tuto dobu. Výjimkou jsou chovy, kde není pasivní imunita nejčastěji pro úhyn matky. Zde můžeme začít očkovat již od šestého týdne věku, protože tato mláďata mají velmi nízkou pasivní imunitu, proto je snaha o brzké vytvoření imunity vlastní. První série očkování se skládá většinou ze tří dávek, jedná se o tzv. primovakcinaci. Štěně je imunní proti očkováným chorobám až několik dní po podání poslední dávky a ne hned po první injekci. V této době primovakcinace je nejnáchylnější k infekčním onemocněním, nemělo by se proto stýkat se psy, u nichž není znám jejich zdravotní stav a vakcinace.

Po aplikaci vakcíny, většinou podkožně, se v těle štěněte vytvoří bílé krvinky, tzv. paměťové buňky, které si infekci pamatují a jsou schopny zajistit tvorbu protilátek. Protože imunitní systém v osmi týdnech není ještě dostatečně výkonný je třeba v optimálním případě za tři až čtyři týdny vakcinaci zopakovat a tyto buňky pomnožit. Které choroby začínáme očkovat jako první, závisí na stavu nálezové situace v dané oblasti